

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szakszervezetének Hivatalos Közlönye Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L. Megjelenik minden hó 1-én

Tekintsünk vissza a megtett útra s haladjunk tovább előre

A idő örök végtelenjét a halandó ember a maga szűk körű életének arányaihoz mért apró részletekre osztja. Egy ilyen apró részlet az esztendő, ami csak egy pillanat a mindenség évmilliárdjaihoz képest, de a mi életünknek már akkora darabja, hogy amikor azt megtettük, meg kell állnunk, vissza kell tekintnünk.

Ennek a visszatekintésnek azonban nem szabad olyan ösztönszerűnek lenni, mint a sértő urnál, vagy csavargó naplopónál, hanem öntudatosnak kell lennie, mint a vándornál, aki biztos cél felé halad s a megtett ut tapasztalataiból, erőinek mérlegeléséből tudja megállapítani, hogy mit kell tennie a kitzűtött cél minél előbbi elérésére.

Álljunk meg tehát mi is ennél az évfordulónál, tekintsünk vissza a megtett útra s a napi események forgatagából emeljünk ki azokat a mozzanatokat, amelyek jövőbeli tevékenységünket irányíthatják.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy Romániában — sajnos — mindeddig nincs a szervezett munkásságnak sem olyan erős politikai mozgalma, sem olyan erős pártja, ami szakszervezeteinknek s így a mi szövetségünknek is megengedi, hogy szorosan a gazdasági mozgalom kereteire legyenek tekintettel.

Általános munkásmozgalmi szempontból ki kell emelnünk a letűnt év eseményei közül a *községi és parlamenti választásokat*.

A február havában lezajlott községi választások a szervezett proletárság első nagy megmozdulását, szabadabb fellélegzését tették lehetővé.

A városok szervezett ipari proletáriátusa nagyszerű fegyverzettséggel vonult fel a választásokon s bár a munkások nagy tömegeit kihagyták a választók névjegyzékéből, a *titkos szavazás* segítségével mégis sikerült befolyásunkat megalapozni. A munkásság képviselői bekerültek a városi tanácsokba, részt vettek a korrupciós bürokrácia bástyáján s reméljük, hogy e résen egészséges szellem, tiszta levegő, becsületes közigazgatás fog behatolni.

A *parlamenti választások* annál szomorubb eredménnyel jártak reánk nézve. A liberálisok gyalázatos választójogi törvényét megtoldották a választók névjegyzékének meghamisításával, a munkásválasztók tömeges kihagyásával. Romániában minden kormány többséget tud teremteni a hatalom, a korrupció fegyverével, a politikailag éretlen választóközönségből. Avarescu és Goga lepaktáltak a magyar párttal, a munkásságot az „egységesek” keletkezítették, így is 40594 szavazattal, hét szocialista képviselőnek kellene a parlamentben ülnie és nincs ott egy sem, mert ilyen a mi liberális törvényünk. Nem jutottunk be a törvényhozásba, de a 40594 szocialista szavazó reményt nyújt arra, hogy pártszervezeteink és sajtóink megerősítésével ott is elfoglaljuk jogosan megillető helyünket.

Az *országos szakszervezeti kongresszuson*, amely augusztus három utolsó napján zajlott le Bukarestben, hangsúlyozta is a politikai mozgalom fontosságát s erkölcsi köteletségévé teszi minden szakszervezeti tagnak, hogy tagja legyen a szocialista pártnak is. A kongresszus bőven foglalkozott az *egység* kérdésével s határozata alapján megindultak a tárgyalások, de ugylátszik, holtpontra jutottak, mert az egységesek nem akarják, hogy a proletárság politikailag is egységes legyen a szocialista pártban, hanem még mindig a moszkvai rögeszmével akarják bódítani a nyomor és a tudatlanságból kiemelkedni nem

tudó proletárokat. A kongresszus határozatai közül kiemeljük még, hogy a központot Bukarestbe helyezték át. Különös melegséggel foglalkozott a kongresszus a *munkásneveléssel* és ismételtén kifejezte az *Amszterdamhoz* való törhetetlen csatlakozását.

Szövetségünk negyedik országos kongresszusa szeptember 12., 13. és 14. napjain folyt le Kolozsváron és nem Resicán, amint terveztük, mert Resica urainak kellemetlen lett volna a vasasok parlamentjét olyan közel tudni az ő kizsákmányolt munkástömegeikhez. És a kormány megkímélte őket e kellemetlenségtől. Kongresszusunk mindenekelőtt örömdetes bizonyosságát adta egyre erősödő *nemzetközi kapcsolatainknak*, amennyiben résztvettek azon a vasas internacionalé képviselőjén kívül a német, osztrák, csehszlovák és magyar testvérszövetségek küldöttei is és több ország szövetségei üdvözlő levelekkel válaszoltak meghívásunkra. A kongresszus alaposan megindokolt határozatot hozott a szociális törvényhozás és a szövetség jövő feladatai ügyében, megállapította a *Amszterdamhoz* való csatlakozás hasznosságát, fölémelte a hetijárulékokat, valamint a segélyeket is és megisméltette a szakszervezeti kongresszusnak a szocialista pártba való belépés erkölcsi köteletségére vonatkozó határozatát.

Szövetségünk működésének legkézzelfoghatóbb eredményét bérmozgalmainkban láthatjuk. A tőke és munka harcában, amely csak a szocializmus diadalával érhet véget, lépésről lépésre kell haladnunk minden bani többletért, minden perc szabadidőért, minden jobb munkafeltételért irtverszerű, öntudatos, elszánt küzdelmet kell kifejtelnünk.

Gazdasági harcainknak nemcsak a letűnt év, hanem egész szakszervezeti mozgalmunk történelmi jelentőségű eseménye a *resicai sztrájk*. Hétezer vasmunkást kergetett sztrájkba az ország leggazdagabb vállalatának munkásnyuzó kapzsisága és embertelensége. Március 22-től május 3-ig, vagyis 41 napig tartott ez a harc, amely a munkásság fél anyagi és teljes erkölcsi győzelmével végződött. A két fél által döntőbírául elfogadott Trancu lasi munkaügyi miniszter 7 1/2% béremelést állapított meg s kötelezte a vállalatot az összes sztrájkoló munkások visszavételére. A hétezer sztrájkoló között egyetlen sztrájkító sem akadt. Nagyszerű erkölcsi eredménye ez resicai szaktársaink szolidaritásának, amit kiegészített többi szaktársaink s az egész szervezett munkásság áldozatkészsége. Ebből a harcból nemcsak a resicaiak, hanem mi mindnyájan vasasok és a többi szervezett munkások megacélozva kerülünk ki.

Az ország többi helyeiseiben is, ahol szervezeteink vannak, sikerrel harcoltunk a munkásság gazdasági érdekeiért.

Eddig a visszatekintés, amelynek haszna csak úgy lesz, ha a további előrehaladásban szemelőt tartjuk a megtett uton szerzett tapasztalatainkat.

A legfőbb tapasztalatunk az, hogy csak egye-

sült erővel, ennek az erőnek megszervezésével s a szakszervezeti mozgalom kipróbált taktika szerinti harcavetésével érhetünk el eredményt.

Meg kellett győződnünk arról is, hogy a szakszervezeti mozgalom fokozott sikerére csak a vele összhangzóan fejlődő és egyöntetűen működő *politikai munkásmozgalom* és erős munkássajtó mellett számíthatunk, ezeknek előfeltétele pedig a nemcsak bérharcokra kivéznyelhető, hanem *kulturigényekre fölnevelt proletárság*.

Ezek a tapasztalatok súlyos, de szép feladatokat rónak úgy a szervezett munkásság vezetőire, mint minden egyes szervezett munkásra. Románia ötvenkétezer vasmunkásból csak tízezer van benn szervezettünkben. Ha mindenki csak egy-egy tagot állítana maga mellé, már kétszer olyan erősek lennénk.

Az első kötelességünk tehát a *verbuálás*, második harcosainknak kiképzése. Mert harc ez, amit mi folytatunk, világtörténelmi nagy küzdelem, amelyben proletárelődeink ezer és ezer nemzedéke hullott el, de új meg új hadseregek támadnak a gyárakban, műhelyekben, szántóföldeken, erdőkben, üzletekben. Ez a hadsereg a munka, a tudomány, a szervezet, az emberiség boldogulásába vetett hit erejével küzd és az oligarchia és a kizsákmányolás rendszereinek romjain ki fogja tűzni a győzelmes szocializmus, a nemzetközi testvériség vörös lobogóját.

Erkölcsei kötelessége minden szervezett munkásnak, hogy tagja legyen a szocialista munkáspártnak

Ezt a határozatot mondta ki a Bukarestben tartott legutóbbi szakszervezeti kongresszusunk. Ez a kongresszus Románia összes Amszterdamhoz csatlakozott szakszervezeteinek és így e szakszervezetek összes tagjainak legfőbb képviselője volt s ennél fogva, amit ez a kongresszus határozott, az minden egyes szervezett munkás akaratának kifejezése és így minden egyes munkás által úgy tekintendő, *mint a saját maga által, önmagával szemben kifejezett parancs és önmagára vonatkozó kötelesség*.

Ez az *erkölcsi kötelesség* azt jelenti, hogy a saját maga tisztessége ellen vét az, aki ezt a kötelességet nem teljesíti. Minden munkás, aki ad valamit egyéni becsületére, már ezért is köteles megtenni azt az igen rövid és könnyű utat, amely a szakszervezetből a pártszervezetbe vezet, de saját jól felfogott érdekében is be kell lépnie a pártba, mert a munkásmozgalom mai állása és a mostani politikai viszonyok mellett a *szakszervezetek csak egy részét tudják kifejteni annak a tevékenységnek, ami a munkásság érdekében szükséges*.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy minden haladás, a viszonyok és munkafeltételek minden javítása végső fokon a *törvényhozástól függ*. A szakszervezetek a törvényhozásban nem vehetnek részt, erre csakis a *politikai párt* képes és jogosult. Ha tehát a munkásságnak nincs politikai pártja, akkor ezzel azt mutatja, mintha nem is akarna résztvenni a törvényhozás munkájában, vagy ha van politikai pártja, de ez olyan gyöngye, hogy nem tud bejutni a parlamentbe, akkor ez azt jelenti, hogy a szervezett munkásság nem képvisel olyan társadalmi és politikai erőt, ami gazdasági jelentőségének megfelelő s ami a törvényhozásban való részvételre méltóvá tenné.

Nem elég nekünk künn harcolnunk a tőkés vállalkozókkal és az azoknak szolgálatában álló hatóságokkal, föl kell emelnünk szavunkat a parlament szószején is, mert ez a szószejék az, amelyről a fennálló rendszer kritikája, a törvényellenesség ostromozása, a munkásérdekek védelme a legmesszebbre elhalatlazik.

Ott kell lenni a munkásság képviselőinek abban a gyülekezetben, ahol a munkásság életére befolyást gyakorló törvényeket alkotják, ahol a munkásérdekek ellen vétő kormányfőfiakat és hatóságokat a nyilvánosság ítélőszéke előtt kérdőre lehet vonni.

Az a szervezett munkás, aki mindezt nem akarja, csak az nem teljesíti azt az erkölcsi kötelességet, amelyet a bukaresti kongresszus határozatával minden szervezett munkás magára vállalt. Aki még eddig meg nem tette, *lépjen be tehát azonnal a szocialista párt-szervezetbe*, hogy az 1927. évben Bukarestben tartandó pártkongresszus már őt is azok közé a szervezett munkások közé számíthassa, akik erkölcsi kötelességükkel önmagukkal és szervezettükkel szemben teljesítették

BOLDOG UJ ÉVET

kívánunk szaktársainknak, elvtársainknak és az összes jóakaratúknak

1927

Hogyan valósítható meg a romániai szakszervezeti mozgalom egységesítése?

Az eddigi tárgyalások eredménye. Az Országos Munkásszervezetek Általános Szövetségének álláspontja. Az Egységes Szaktanács magatartása

Ismeretes, hogy a Munkásszervezetek Általános Szövetségének a kezdeményezése folytán f. évi november hó 8. és 9-én a romániai szakszervezeti mozgalom két frakciójának a képviselői összeültek Kolozsvárt abból a célból, hogy együttesen keressék meg szakszervezeti mozgalmunk egységesítésének a lehetőségét, amit ma már az egész ország munkássága óhajt.

Ezen első összejövetelek alkalmával megállapított nyert mindkét részről, hogy a szakadást annakidején kizárólag azon elvi és taktikai ellentétek idézték elő, amelyek a háboru utáni munkásmozgalomban mindenütt az egész világon észlelhetők voltak. Leszögezve ezt a tényt, önmagától adódik az a logikus következtetés, hogy az egységesítés megvalósítását csakis ezen ellentétek kiküszöbölésével, egy közös és mindkét részre kötelező elvi alapnak a megállapításával érhetjük el.

A Munkásszervezetek Általános Szövetségének a képviselői, akik a mi augusztusi szakszervezeti kongresszusunk határozatára hivatkozhattak, kijelentették akkor, hogy ezt a közös együttműködési platformot kizárólag az amszterdami Szakszervezeti Internacionále alap- és irányelvei képezhetik. Az Egységes Szaktanács kiküldöttei, habár kijelentették, hogy ők is hajlandók az amszterdami Internacionáléhoz csatlakozni, kifogásolták mégis annak alap- és irányelveit, kijelentve, hogy nekik különösen a mi szakszervezeti Internacionálnak a nemzetközi szocialista mozgalom felé való orientációja nem konvenit.

Anélkül, hogy valamilyen konkrét határozatra kerülhetett volna a sor, a tárgyalások fel lettek függesztve azután azzal, hogy miután mindkét tárgyaló fél saját szervezeteinek a véleményét kikéri, újból megfognak indulni. Így történt azután, hogy f. évi december hó 3-án a két frakció kiküldöttei újból összejöttek Kolozsvárt és a tárgyalások fonalát fölvevették. A Munkásszervezetek Általános Szövetsége részéről ugyanazon elvtársak jelentek meg most is a tárgyalásokon, mint az előző két ülésen, de az Egységes Szaktanács tárgyalóbizottsága kibővült még Müller, Ghempet és Marian elvtársakkal. Ez a tény eredményezte azután azt, hogy a tárgyalásokat újból kellett megkezdeni, még azon kérdések fölött is, amelyek az első két összejövetelen már tisztázva lettek. Mindenesetre az egységesek kiküldöttei ezáltal láthatóan intranzigensebb magatartást tanúsítottak, kijelentvén, hogy az amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz való csatlakozásukat ők egy közösen összehívandó országos kongresszus határozatától teszik függővé. A Munkásszervezetek Általános Szövetségének kiküldöttei rámutattak ezzel szemben, hogy ezt a kérdést a mi szervezeteink nem hajlandók többé vita tárgyává tenni. Mi csatlakozavagyonk már az amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz és a folyó évi augusztusi kongresszusunk, mely megerősítette újból ezen csatlakozásunkat, megalégedéssel állapította meg, hogy az 1923-ban tett lépésünk a romániai munkásosztály érdekeit szolgálta. Amennyiben az egységes szervezetek szükségét érzik annak, hogy ezt a problémát további tárgyalás alá vessék, úgy hívjanak össze egy saját kongresszust és vitassák meg ott. Ha ez a kongresszus tényleg kimondaná az amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz való csatlakozást és magáévá tenné annak alap- és irányelveit, úgy az egységesítést már megvalósítottak tekinthetnők.

Hosszas vitatkozások után a két frakciómegegyezett azután abban, hogy a tárgyalásokat megszakítva, mindkét fél írásban fogja lefektetni saját álláspontját. Ezeket az írásokat pedig másnap délben kölcsönösen kicserélik és azután este 6 órakor a tárgyalások újból megindulnak.

Másnap, december 4-én, délután 1 órakor tényleg meg is történt a következő levelek kölcsönös kicserélése:

A Munkásszervezetek Általános Szövetségének átirata az Egységes Szaktanácshoz

Tisztelt Elvtársak!

A f. évi november hó 8—9-én és december 3-án az egységesítés tárgyában tartott üléseken létrejött közös megállapodásunk értelmében részünkről alapos vizsgálat és tanulmányozás tárgyává tettük úgy az Önök kijelentéseit, mint az átnyújtott és elfogadásra ajánlott határozati javaslatokat, amelyekre a következőkben válaszolunk:

I. Örömmel állapítottuk meg már azt is az eddigi egységesítési tárgyalások folyamán tett kijelentéseikből és az 1925-ben Temesváron tartott szövetségi konferenciájuk határozatából, hogy hajlandók csatlakozni az amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz bizonyos feltételek mellett. Szerintünk azonban a feltételek nem lehetnek mások, mint az, hogy magukéva teszik Önök is, mint mi, ezen Internacionále és a hozzája már csatlakozott szervezetek működését szabályozó alap- és irányelveket.

II. Ilyen alapon visszaállíthatnánk szakszervezeti mozgalmunk egységesítését, amely az Önök által is jól ismert háboru utáni történelmi események zűrzavarában és az ezáltal eredményezett hibából kifolyólag vált szét.

III. Kötelességünknek tartjuk tehát Önök elé terjeszteni Internacionálnak azon határozatát, amelyet Bécsben 1924-ben tartott nemzetközi szakszervezeti kongresszus fogadott el és amelyre Önök is hivatkoztak átiratukban, amelyet tárgyalási alapul nekünk átnyújtottak.

Ez a határozat a lehető legplasztikusabban és legösszintebben juttatja kifejezésre az amszterdami Internacionále és a hozzája csatlakozott szervezetek tevékenységének és harcának alap- és irányelveit, úgyszintén taktikai módszereit.

IV. Magától értetődik, hogy csatlakozásunk az amszterdami Internacionáléhoz azt a kötelezettségünket is magabafoglalja, hogy az ezen határozatban előírt elveket magunkéva tesszük és szigorúan betartjuk, amit ha Önök is hasonlóan hajlandók megcselekedni, úgy szervezeteink elvi egységesítését már a mai napon is kimondhatjuk.

V. A bécsi nemzetközi szakszervezeti kongresszus által elfogadott határozat teljes szövege a következő:

1. A nemzetközi szövetségnek a nemzetközi munkásmozgalomban elfoglalt helyzete a csatlakozott országos központok elvi és gyakorlati állásfoglalásától függ.

2. A szakszervezetek közös célja: szervezeti önségely útján a munkásosztály gazdasági és szociális helyzetének javítása. A munkásvédelmet célzó állami szociális reformok és törvények alkalmasak a szakszervezetek tevékenységét hathatósan előmozdítani, eredményeit erősíteni, a bérabszolgaság és a kapitalizmus ellen vívott harcot megkönnyíteni.

3. A gazdasági és szociális helyzet javításáért, valamint a gazdasági élet irányítására vonatkozó gazdasági jog biztosításáért vívott harc mellett küzdeni kell a munkásoknak a politikai szabadságért és az államélet irányításában való befolyásukért. A politikai harcnak ez az irányítása a politikai munkáspártok feladata.

4. A szakszervezeteknek, mint a munkások gazdasági érdekképviseleti szerveinek, amennyiben a földadatok teljesítése működésük körét érinti, az állam politikai irányítására éppúgy befolyást kell gyakorolniok, mint ezt a munkáltató szervek teszik. Ezzel azonban nem állanak egy politikai párt szolgálatában és működésük nem lehet függő viszonyban valamely politikai párttal. A szakszervezeteknek függetleneknek kell lenni.

5. A politikai pártok közül eddig egyedül az önálló munkáspártok, amelyek a politikai demokráciát és szocializmust vallják, képviselték a parlamentben határozottsággal a szakszervezetek követeléseit. Ezért a szakszervezetekhez a szociáldemokrata pártok állanak a legközelebb.

6. A kommunista pártok a szakszervezetek fölötti uralom elérésére törekednek. Ezek a kommunista Internacionále utasítása szerint a szakszervezetek vezetését magukhoz akarják ragadni, hogy így a munkásosztályt pártcéljaira felhasználhassák. A munkásosztály szakszervezeti harcát mellőzendőnek tartják, a szakszervezeti mozgalmat a legkíméletlenebbül támadják és ebben a harcban a legkíméletlenebb eszközöktől sem riadnak vissza. A munkásmozgalomnak számos államban bekevertetett szétforgácsolódása és a gazdasági és politikai reakciónak ebből folyó megerősödése: működésüknek következménye. A kommunista Internacionále, az úgynevezett „Vörös Szakszervezeti Internacionále“-t abból a célból alakította, hogy az amszterdami szakszervezeti szövetséggel megküzdjön és azt megsemmisítse.

7. A szakszervezetek kénytelenek ez ellen a törekvés ellen minden államban védelmi kényszersabályokat alkalmazni. Védelmi állapotba kell helyezkedniök, hogy a kommunista sejtek bomlasztó kísérlete vagy más pártok a szakszervezeteket szétbomlasszák és ezzel a munkásosztályt a reakció és a kapitalizmus ellen vívott harcban legjobbjá fegyverétől megfoszák.

8. A szakszervezeti szövetségnek a szakszervezeti mozgalom általános előmozdításán kívül feladata, hogy az egyes államok szakszervezeteit a felsorolt alaptételeknek megfelelően, azok követésében segítse. A közösség szelleme iránt az érdeklődést ebrentartsa és az általános szakszervezeti politikai irányításával kialakult egységes alaprendeléseket megvalósítsa. Különös kötelessége: a munkásosztály világegységének megerősítése érdekében állandóan tevékenykedni.

VI. Tudvalévő, hogy ez a határozat az osztálytradíciókkal és hatalmas szakszervezetekkel rendelkező nemzetközi szocialista proletáriátus azon régi és kipróbált képviselőinek bölcsességéből és évtizedes tapasztalataiból fakadt, akik hivatva vannak megállapítani, melyik a jobb és igazabb út, amely biztosabban és kevesebb áldozatokkal vezethet végső célunkhoz, az osztályuralom megszüntetéséhez és az igazi szocialista társadalmi demokrácia és gazdasági termelési rendszer uralmához.

VII. Amint látjuk ezen határozat első bekezdéséből, az amszterdami Internacionále helyzete a munkásmozgalomban függővé van téve a hozzája csatlakozott országos szakszervezeti központok elvi és gyakorlati állásfoglalásától, ami természetes is, amennyiben ezek az országos központok létesítették magát az Internacionált és nem az Internacionále létesítette a különböző országokban lévő központokat.

De épp oly természetes jelenségnek tekinthetjük az ellentétes állásfoglalású moszkvai bolsevista Szakszervezeti Internacionált, amelyet nem a különböző országokban lévő központok létesítettek, hanem ő maga létesítette ezeket a különböző központokat ott, ahol sikerült megbontania és szétszakítania a szocialista szakszervezeti mozgalom egységét.

VIII. Tehát a mi meggyőződésünk szerint — és hisszük, hogy az Önöké szerint is — a romániai szakszervezeti mozgalom csakis a szocialista eszme, a szocialista elvek és osztályharcos módszerek szerint vezetheti magát azon harcban, amelyet gazdasági és szociálpolitikai követeléseinek kivívásáért folytat. Ez a felvétel írja elő tevékenységünknek és harci módszereinknek alkalmaztatását az itteni viszonyokhoz és nem engedi meg a kívülről diktált harci módszerek alkalmazását, amint azt a moszkvai Szakszervezeti Internacionále megköveteli a befolyása alatt lévő szervezetektől.

IX. Az egységesítés technikai keresztülvitelére, továbbá egy akcióprogram kidolgozására, melynek tartalmaznia kell az összes követeléseinket és iránymutatóul szolgáljon szervezkedési propagandánkban és kulturális nevelő akciónkban, önmagától adódik egy közös központi vezetőség, úgyszintén minden kettészakadt szakmai szervezet részére egy-egy külön szakmai egységesítő-bizottság megalakításának a szükségessége. Ezek a szakmai bizottságok a központi vezetőség felügyelete alatt működnek.

X. Az egységesítés technikai keresztülvitelének az elvégzése után következne az országos szakszervezeti kongresszusnak az összehívása, amelyen résztvennének az összes egységesített szervezetek. Ez a kongresszus volna hivatva arra, hogy a már létrehozott szervezeti egységet szankcionálja és megerősítse szavazattöbbséggel, az új központi vezetőséget megválassza és döntson az előterjesztett munkaprogram felett. Amint láthatják ezen válaszukból, magunk évá tettük az Önök javaslatának legalább nyolc pontját a kilencből.

Várva az Önök kedvező választát a mi jelen javaslatainkra, vagyunk

Cluj, 1926. évi december hó 4-én

proletár üdvözléssel:

Ioan Flueraş, elnök.

Géza Hoffer, titkár.

Az Egységes Szaktanács átirata

Elvtársak! Közös delegációinknak 1926 november 8—9 és december 3-án a romániai szakszervezeti mozgalom egységesítéséről lefolyt tanácskozásokból kifolyólag, legösszintébb azon intencióktól vezettetve, hogy az egységesítést megvalósíthassuk és hogy munkánkat megkönnyíthessük, a következő kérdéseket tesszük:

1. Hajlandók vagytok-e kinyilatkoztatni, hogy egységesítés esetén a szakszervezeti mozgalom függetlensége a politikai munkáspártoktól garantálva lesz?

2. Abban az esetben, ha ti nyilatkoztok, hogy ezt a függetlenséget tiszteletben tartjátok, mi arra kötelezzük magunkat, hogy szervezeteink kongresszusát összehívjuk azon célból, hogy az amszterdami Internacionáléhoz való csatlakozás tárgyában döntson. Ezen kongresszus határozatai kötelezők lesznek azután mindnyájunkra nézve.

Cluj, 1926 december 4.

Müller, elnök.

N. Marian, titkár

Ezen átiratok közös kicserélése után következett volna este 6 órakor a tárgyalások újrafelvétele. A mi szaktanácsunk képviselői meg is jelentek a tárgyalások helyén azzal a céllal, hogy ezáltal rámutassanak az egységesek előtt azon tényre, hogy a mi szakszervezeti mozgalmunk ma is teljesen független minden politikai párttól és ezt a függetlenségünket, melyet egyébként a bécsi nemzetközi szakszervezeti kongresszus határozata is előír, ugyanolyan szellemben a jövőben is biztosítani kívánjuk. Azonban az Egységes Szaktanács által delegált bizottság erre az ülésre nem jött el, hanem egy újabb átiratot küldött, amelyben egyelőre az egységes front létesítését proponálja. Mi készítettük az egységeseket, hogy így az eszmecsere folytatását és egy esetleges megegyezés minél előbb való létrehozását megakadályozzák, nem tudjuk. Bizonyos azonban, hogy ezáltal a tárgyalások a mi hozzájárulásunk nélkül szakadtak meg, úgyszintén anélkül is, hogy azok továbbfolytatására a tárgyaló felek megegyeztek volna.

Egyébként el kell ismerjünk, hogy valamelyes pozitív eredménye már az eddigi tárgyalásoknak is van. Ezt az eredményt maga a tárgyalások jegyzőkönyve és az itt közölt két átirat képezi, melyekből világosan kitűnik, hogy a Munkásszervezetek Általános Szövetsége az egységesítés elé nem állít semmiféle más feltételt, mint csak az amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz való csatlakozást. Kívánatos volna, hogy az Egységes Szaktanács ne halassa el ezen lépés megtételét.

Ami az egységes frontot illeti, mindnyájan érezzük összes erőinknek egy harci frontban való tömörülésének a szükségességét, de ezt a frontot csakis szervezeteinknek az egységesítésével valósíthatjuk meg. Az egységesítés képezi azt az alapot, amelyen fölépíthetjük majd az egységes frontot. Alap nélkül nem építhetünk föl semmit.

Valósítsuk meg tehát előbb az egységesítést.

Milyen az amerikai vasmunkásság gazdasági és szakszervezeti helyzete?

Konrad Ilg, a Nemzetközi Vas- és Fémmunkás Szövetség titkárának jelentése az 1926 szeptember havában az észak-amerikai Egyesült Államokban kiküldött négytagú bizottság működéséről

Munkásszervezetek — Munkabér- és munkafeltételek — Üzemek és ipar — Bemutatók

Amerikáról már olyan sokat beszéltek és írtak, hogy ez a föld és intézményei nem ismeretlenek európai munkásszervezeteink előtt. Különösen az utóbbi években sűrűn mentek át küldöttségek. Ugy látszik egyébként, hogy még mindig szükség van az észak-amerikai Egyesült Államok viszonyainak, intézményeinek, munkafeltételeinek és munkásszervezeteinek tanulmányozására. És így a szóradat még sokáig fog hőmpölyögni.

Ebből az álláspontból kiindulva, tulajdonképpen rövid hivatalos jelentésre szorítkozhattunk volna. Azt hisszük azonban, nem vagyunk szerénytelenek, ha megkíséreljük, hogy a küldöttség szükségességét megindokoljuk és ha egyszerűen a látottakat és hallottakat, valamint benyomásainkat közöljük.

Az amerikai testvérszervezetek viszonya szövetségünkhöz

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség fennállása óta természetesen újra meg újra szó esett Amerikáról és annak szervezeteiről. A vas- és fémmunkások első nemzetközi összejövetelén 1893-ban Zürichben már jelen volt Amerikából egy küldött, aki az Egyesült Államok százezer szervezett vas- és fémmunkása nevében beszélt. Egyébként erről a küldöttről, valamint a szervezeteiről évek során át nem lehetett többet hallani, úgy, hogy kérdéses, vajon akkor az amerikai vas- és fémmunkásszervezeteknek egyáltalán törvényes képviselőjével folyt-e a tárgyalás.

Csak 1914-ben történt közeledés néhány amerikai szövetség s a Nemzetközi Vas- és Fémmunkásszövetség között. A háború széttepte ezt a kapcsolatot is. 1920-ban, amikor a szövetség ismét működni kezdett, kísérletet tettünk, hogy az Egyesült Államok vas- és fémmunkásszervezeteivel az összeköttetést újra megteremtjük. Egy rövid időre ez sikerült is. Az 1920/21. évek súlyos válsága azonban, amely amerikai testvérszervezeteinket is sújtotta és az erre következő nagy harcok miatt a szövetségünk iránti érdeklődés ismét ellanyhult. A hozzánk csatlakozott szövetség azt kívánta, hogy az egyesült vas- és fémmunkáskartell (Metal Trade-Department) a csatlakozás kérdését az egész kartell szempontjából tegye vizsgálat tárgyává. Miután minden kísérlet, amellyel írásbeli úton meg akartuk teremteni a csatlakozást, eredménytelen volt, nem maradt más választás, minthogy vagy lemondjunk az amerikai testvérszervezeteiről, vagy kísérletet tegyünk arra, hogy személyes érintkezés útján érjük el a célt. Szövetségünk központi bizottsága az utóbbira határozta el magát és J. T. Brownlie (London), Robert Dismann (Stuttgart), Henri Labe (Páris) szaktársakat és a szövetségi titkár bízta meg a feladattal. Természetesen úgy a központi bizottság, mint a kiküldött tudatában voltak annak, hogy a kitűzött feladat nem valósítható meg könnyen és a siker egyáltalán nem biztos. Alapjában véve a mi küldöttein, mint hivatalos vendégek jelentkeztek az amerikai szervezeteknél. — Az írásbeli érintkezésből, valamint az Egyesült Államok szervezeteinek tárgyalásairól szóló tudósításokból nagyon nyilvánvaló volt, hogy az ottani vas- és fémmunkás- és szakszervezeti mozgalom vezetőberekének legnagyobb része egyáltalán nem volt meggyőződve a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetséghez való csatlakozás szükségességéről és hasznosságáról. A csoportokban vagy a taggyűléseken tudomásunk szerint ezt a kérdést egyáltalán nem tárgyalták.

Reánk, európaiakra az ilyen álláspont egyenesen bántó lehet. Egyesült-államokbeli szaktársaink állásfoglalása azonban rögtön érthetőbbé lesz, ha tudjuk, hogy nekünk sokkal nagyobb szükségünk van rájuk, mint nekik mireánk. — Bizonyos, hogy az Egyesült Államok vas- és fémmunkásai ma és valószínűleg még éveken át sokkal jobb helyzetben vannak, illetve lesznek, mint mi. Ezt tudomásul kell vennünk és észlekedeteinket ehhez kell szabni.

A mi küldöttségünk tehát nem tanulmányozó bizottság jellegű volt, hanem annak rendje és módja szerint „agitációra” indult. Önként érthető, hogy emellett a gazdasági viszonyokat, a technikai berendezéseket és fejleményeket, valamint a szervezeti viszonyokat is a lehetőség szerint tanulmányoztuk.

Természetes, hogy maga az utazás az Egyesült Államokban, az üzemek megtekintése és a testvérszervezetek vezetőseinek beleegyezésével és segítségével voltak megszervezhetőek és megvalósíthatók. Hála a kitűnő előkészítésnek és barátságos előzékenységeknek, amelyet elsősorban az egyesült vas- és fémmunkások kartellje elkövetett, O. Connellnek köszönhetően, programunkat sikeresen és minden zavar nélkül keresztülvihettük. Hogy a nyelvbéli nehézségeket leküzdjük (küldöttségünk tagjai négy különböző országból jöttek és három különböző nyelvet beszéltek) kitűnő kísérőt kaptunk William Schönborg, a chicagói gépgyári munkások kerületi vezetőjének személyében, aki nemcsak az általános viszonyokban, hanem a munkásmozgalomban is teljesen jártas s ami különösen előnyös volt ránk nézve, törekvésünkkel szemben

nagy rokonszenvet tanúsított. Nagy szolgálatokat tett nekünk Holder is, aki küldöttségünket mint titkár kísérette, noha csak angolul beszélt. A most megnevezettek kivül még sokan mások is nagy szíveséggel fogadtak minket és állottak szolgálatunkra. Közreműködésükért mindannyioknak itt is legmelegebb köszönetünket fejezzük ki. Az amerikai szaktársak segítségével nélkül semmiféle európai bizottságnak sem sikerülhetett volna az Egyesült Államokban jól végezni a munkáját.

Úgy a gépgyári munkások szövetsége, mint az egyesült vas- és fémmunkások kartellje alapos tanácskozásokban foglalkozott a szövetségünkhöz való csatlakozással.

A gépipari munkások szövetségének végrehajtóbizottsága Brownlie és Ilg elvtársakkal folytatott beható megbeszélés után, Montrealban tartott ülésén elhatározta, hogy azonnal belép a Nemzetközi Vas- és Fémmunkás Szövetségbe.

Az egyesült vas- és fémmunkások kartelljének küldöttgyűlése 1926 szeptember havában Detroitban tartott 18. évi gyűlésén a végrehajtóbizottságra bízta, hogy a szövetségünkhöz való csatlakozás kérdésében határozzon.

Küldöttségünk eredményével teljesen meglehetünk elégedve és szívesen elismerjük, hogy sokban hozzájárult ehhez különböző szerencsés mellékkörülmények. A siker súlypontja természetesen nem a taglétszámszaporodásban vagy éppen a járulékfizetésben rejlik. Az utóbbiról szövetségünk egyáltalán említést sem tett. Az Egyesült Államok testvérszervezetei csatlakozásának mindenekelőtt nagy erkölcsi jelentősége van. Az Egyesült Államok gép-, autó-, vas- és fém- és acélipara óriási. A technikai fejlettség már meghaladhatta az európaiat. Az ezen iparágakban foglalkoztatott személyek számát pontosan nem tudhattuk meg, mert erre nézve nincsenek pontos adatok. Ezen fölül az egyes szakmai kategóriák beosztása különböző. Biztosra vehetjük azonban, hogy a foglalkoztatottak száma legalább 5 millió és így az európai létszámot megközelíti vagy már meg is haladja. A két világrész között a verseny a legközelebbi években még sokkal éreztetőbb lesz, mint eddig volt. Ennek folytán a vállalkozók még inkább előtérbe állítják a munkabérek és munkafeltételeket. Ehhez járul az amerikai tőkének az európai iparokba való behatolása, minélfogva az Egyesült Államok mostantól kezdve sokkal erősebben érdekelve lesznek az európai munkafeltételekben. Mindebből következik, hogy a munkásmozgalmak szükségszerűen meg kell hogy ismerjék és kölcsönösen támogassák egymást. Az Egyesült Államokbeli szaktársaink a létfenntartás és munkafeltételek tekintetében valamivel előtűnnek. A valóság félreismerése lenne azonban, ha az Egyesült Államokbeli szaktársaink azt hinnék, hogy az ő létfenntartási és munkafeltételeiket örök időkre függetlenül lehet szabályozni és fenntartani az európaiaktól. Szövetségünkbe való belépésük az első lépést jelenti a nemzetközi harcponthoz, amely — akár akarják, akár nem — már tényleg fűn is áll. Legközelebb arról lesz tehát szó, hogy kölcsönösen felvilágosítsuk egymást és közelebb jussunk egymáshoz, hogy egyesült erővel és meggyőződéssel iparkodjunk megoldani azokat a hatalmas kérdéseket, amelyek minden ország és minden földrész munkásmozgalmát foglalkoztatják.

Az Egyesült Államok vas- és fémmunkásai szervezkedésének formája

Amerikai testvérszervezeteink szervezkedésének formája lényegesen különbözik a mi európai szervezeteinktől. Nem hasonlíthatók össze most már még brit testvérszervezeteinkkel sem, amelyekhez ezelőtt a legközelebb állottak. Míg a kontinensen (európai szárazföldön) a vas- és fémmunkásoknál a szakmai szervezeteknek ipari szövetségekre való átalakulása jóformán befejeződött és a brit szervezetek nagy erőfeszítéseket tesznek ugyanezen cél elérésére, addig az Egyesült Államokban alig észrevehető törekvések folynak új szervezkedési forma keresésére. Anélkül, hogy egyesült-államokbeli testvérszervezeteinknek tanácsokat akarnánk adni, vagy csak bírálatot is akarnánk velük szemben gyakorolni, mégis félünk attól, hogy egy új forma csak akkor következhetik be, ha az ipari szövetségek klépítését a legnagyobb nehézségek között a rögök szükségszerűség kikényszeríti. Az átalakulás Európában sem történt meg nagy akadályok és részben ellenmondásokkal járó tárgyalások nélkül. A mozgalom egyébként még Európában sincs teljesen lezárva. De minél tovább várnak az átalakulásra, annál nehezebb lesz annak keresztülvitele.

Az Egyesült Államok szakszervezeteit szakmai munkások alapították és még ma is ők az egész mozgalom oszlopai. Nincs lényeges eltérés ebben a tekintetben a vas- és fémmunkásoknál sem, holott a technikai fejlődés és a gépek a tanult szakmunkást éppen a gépgyári és fémiparban naponta pótolják és kímelik. Ez a nagy különbség, amely az Egyesült Államok és Európa szervezkedési formáinak alapelvei között fennáll, ezzel teljesen világossá válik. A fennálló 16 szakmai szövetség, amelyek az egyesült vas- és fémmunkások kartelljéhez tartoznak, elvileg csak tanult szakmunkást vesz fel szervezeteibe. A viszonyok nyomása alatt itt-ott történnek kivételek, ezek azonban nem jöhetnek tekintetbe. Ehhez járul, hogy

minden szövetségben elég magas belépési díjakat szednek. A belépési díjak magasságát leginkább az egyes helyi csoportok állapítják meg, ami nagy különbségekre vezet s ez a propagandára nem lehet mindig előnyös. A díjak 3 és 100 dollár között váltakoznak, sőt még magasabbak is. Legmagasabb belépési díjakat szednek az építőmunkások és építőbádogosok, a szerelőlakatosok és villamosok, míg a gépgyári munkások leginkább alacsonyabbat. Több szövetségnél a belépési díjakat csak bevételnek tekintik, a bádogosoknál, szerelőlakatosoknál és villamosoknál azonban, hogy csak ezeket említsük, a magas belépési díjakkal lehetőleg magas munkabéreket, kedvező munkafeltételeket és a munkanélküliség elhárítását akarják elérni. Ebből a szempontból a minél magasabb belépési díjakra való törekvést még akkor is meg lehet érteni, ha elvileg más nézetet vagyunk. Más összefüggésben vissza fogunk még térni a belépési díjakra, amelyek az ugynevezett „zárt és nyílt” műhelyekkel vannak összefüggésben.

Egyes szakmai szövetségekre a színes munkásokat vagy négyeket nem veszik fel tagokul. Ezzel nyíltan mutatják, hogy a négyet nem akarják szakmunkásként elismerni. Ezzel azonban nem lehetett a négyeknek az iparba való előnyomulását megakadályozni és ma már csak kevés olyan ízem van, ahol a különböző munkahelyeken színes munkásokkal találkozunk.

A szakmai szövetségek kiterjeszkednek az egész országra és sokan közülük még Kanadába és Mexikóba is. Ezért többen „Nemzetközi Szövetségnek” nevezik magukat. Világos, hogy ilyen óriási országban a szakmai szövetségek rendszeres propagandája nem könnyű feladat. Egyáltalán nem lehet könnyű dolog az egyes szövetségeket egy központból egységes alapelvek szerint vezetni. Viszont érthető, ha az egyes helyi csoportokban mégis lényeges különbségek támadnak, amelyek az egész szövetségre nem lehetnek mindig hasznosak. Nagyobb szövetségeknek épp úgy, mint egyes európai szövetségeknek, helyi titkárságai, kerületi vezetőségeik vagy szervezőik vannak, akik a központot képviselik és ennek utasítása szerint vezetik a kerületeket. Kiseb szövetségeknél, amelyeknek kevés kerületi vezetőik vannak vagy egyáltalán nincsenek, ezt a feladatot a lehetőség szerint az Amerikai Szakszervezeti Szövetség képviselői végzik el, akik szintén kerületi és állami titkárságokba tagozódnak. A legtöbb szövetségnek, a sztrájksegélyt kivéve, jóformán semmiféle segélyintézményük nincs. Nincs munkanélküli segély, ami a mi európai szövetségeinket pénzügyileg és adminisztráció tekintetében annyira terheli. De az állam részéről sincs semmiféle munkanélküli támogatás, sem az egyes államok, sem az államszövetség részéről. Egyes szövetségek halál esetén a hátramaradtakat támogatják. Vannak önkéntes betegpénztárak is, amelyek azonban leginkább a szövetségen kívül igazgatottak. Több szövetségnek központosított kartellje van a taglétszámról és a járulékfizetésről stb. Ez a központosítás azonban, mint az európai szövetségek tapasztalatból tudják, nagy és meglehetősen költséges adminisztrációt követel.

A járulékfizetés föltételei természetesen a különböző szövetségekben nagyon eltérők. Leggyakoribb a havi járuléktól, míg a hetijáruléktól csak kevés szövetségben van bevezetve. Néhány szövetségél, ezek azonban nem tartoznak a vas- és fémiparhoz, még évi járulékokat is fizetnek. A havi járulékok 50 cent és 2 dollár között mozognak, de még magasabbra is rugnak. A keresethez viszonyítva, ezek inkább kisebbek, mint a legtöbb európai szövetségél, nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy itt a sztrájksegélyen kívül semmi más segély nincs. Az igazgatás technikai fölépítése egyébként olyan, mint a legtöbb európai szövetségél. Csak a szövetségi elnök hatásköre tekintetében van nagy különbség. Minden szövetségnek van egy fizetett elnök. A legtöbb szövetségél a főpénztáros, a kerületi titkárok és szerkesztők kivételével a kerületi vezetők és a szövetségi alkalmazottakat az elnök szerződteti. Ezek az alkalmazottak működésükért az elnöknek felelősek, akinek tevékenységét főkérdésekben a szövetségi kongresszus irányítja. A szövetség vezetőségét, amely időszakonként tartja üléseit, az elnök és a végrehajtóbizottság alkotják. A végrehajtóbizottság tagjai az ország különböző részein laknak és leginkább a fizetett alkalmazottakból és alelnökökből állanak. — Mint Európában, úgy itt is három-négy évenként tartanak kongresszusokat, amelyek nem sokkal különböznek lényegileg a mieinktől. Egyes kongresszusi határozatokat összvavazás (a tagok közvetlen szavazása) alá terjeszthetnek. A legtöbb szövetség elég terjedelmes havi lapokat ad ki, amelyek, noha nem olyan harcias jellegűek, mint a mi legújabb szöveg hetenként megjelenő újságaink, általában csaknem mind igen tartalmasak. A szövetségek központjai és kerületi vezetőségei többé-kevésbé jól berendezett helyiségekben működnek. Nagy népházakat, amilyenek Európa több országában található, itt sehol sem látunk. Ellenben sok szervezetnek nagy és szép székházuk van. A gépgyári munkások székhelye pl. — Washingtonban — saját hatalmas épületükben van, ugyanott működik bankjuk is.

Kevés kivétellel az összes szövetségek és helyi csoportok csatlakoztak az Amerikai Szakszervezeti Szövetséghez, amely elvi és taktikai téren befolyásos állást foglal el. Az Amerikai Szakszervezeti Szövetségnek körülbelül hárommillió tagja van. A rendszert két hétig tartó évi gyűléseiben minden szakszervezeti kérdést megvitatnak.

Sajátoságos álláspontra helyezkedik többek között az Egyesült Vas- és Fémmunkások Kartellje. Ez a kartell közvetlenül csatlakozott az amerikai szakszervezeti szövetséghez és ennek washingtoni épületében székel. A kartell költségeit azonban a csatlakozott szövetségek viselik. Amint értesültünk, hozzá tartoznak a vas- és fémmunkásoknak csaknem valamennyi szövetsége. A kartell képviseli mindezeket a különböző szakmai szervezeteket a szakszervezeti szövetségél és különösen a törvényhozó testületek előzetes tanácskozásában.

(Folytatjuk.)

SZAKMOZGALOM

Támadás a nyolcórás munkaidő ellen a Zsilvölgyében

A zsilvölgyi bányavállalatok munkaadói ahogy sem tudnak megbarátkozni a 8 órai munkaidővel, amit legutóbb a dévai törvényszék elnöke is, mint döntőbíró, kötelezőleg elrendelt.

Mindenféle kibúvókat keresnek, hogy a döntésnek a fizetésemelés és munkaidőre vonatkozó részét ne teljesítsék.

Legutóbb a lég- és vízszivattyúkezelők ellen indították ismétlen offenzívát, hogy azokat éhbérekért napi 12 óras munkaidőre kényszerítsék.

A bányagazgatóságok mesterkedése a szivattyúkezelők ellen nem új keletű, mert már a régi kollektív-szerződés ideje alatt megkötötték, hogy ezen munkás-társaink 12 órán át dolgoztatták a 8 órai bérért. Mint tipikus kapitalista fogást kívánjuk ismertetni az esetet.

Nyolcórás rendes munkaidő és az esetleges túlórákra 50 százalékos pótdíj volt megállapítva már a régi kollektív-szerződésben is.

A szivattyúkezelők nyolcóránként váltották egymást, de kivételesen megtörtént, hogy egy beteg társuk helyettesítésére túlóráztak, persze 50 százalékos túlóradíj mellett.

Az igazgatóság később rendeleteileg 12 óras munkaidőt ír elő túlóraszámálék mellett.

Amikor így sikerült a szivattyúkezelőket 12 óras munkanapra kényszeríteni túlóraszámálékkal és a rendelet ellen szegülők azonnali elbocsátásával, akkor elrendelték, hogy túlóraszámálék nem jár.

Később az órabért redukálták, úgy, hogy azután már 12 óra alatt keresték meg az előző 8 órai napibérüket.

A végig kiuzsorozott munkásság észhez tért a sorozatos kapitalista arculapások után és csakis 8 óras napi munkaidő végzésére volt hajlandó a redukció előtti órabérek mellett.

Ez volt a helyzet a törvényszéki döntés ideje alatt és a döntés 15 százalékos fizetésemelést adott.

A petrosényi bányagazgatóság most rendeleteileg havifizetésre és 12 óras munkanapra akarja kényszeríteni a szivattyúkezelőket. Például 3600 lei havi fizetést ígér, amiért 12 óras műszakot kellene teljesíteni.

A döntés alapján, ha kivételösen valaki 12 óras műszakot dolgozna, ugyanazon időre a túlóra százalékkal együtt 5492 lei és 12 banit kellene keresnie.

Ez a leggyalázatosabb bérrdukció, amit elképzelni lehet, 50 százalékos munkaidőmeghosszabbítással egybekötve. És mindezt válaszkeppen teszik a 15 százalékos bérijavítást elrendelő döntőbírószáki határozatra, mert abban egy kitétel van, mely szerint a felvigyázók (paznici) kivételnek a kollektív-szerződés hatásköre alól.

A társulat pedig a szivattyúkezelőket is felvigyázóknak értelmezi. Azzal érvelnek, hogy egy szivattyúra felvigyázni nagyon könnyű munka, amit rendszerint beteges vagy rokkant szakmunkásokkal végeztenek. Beteges, vagy a társulat szolgálatában megrókkant munkásokat akarnak tehát 12 óras munkanapra kényszeríteni, ami a legembertelenebb álláspontra, amit elképzelni lehet. Az is általános tudott dolog, hogy a gépek kezelése állandó és megfeszített figyelmet igényel, ami idegölőbb még a fizikai munkánál is. Sok száz bányamunkás élete függ ilyen gép hibáiban működésétől s könnyen megtörténhetik, hogy sok száz ember életét veszíti az igazgatóság esztelen profitérsége miatt.

A szakszervezetek természetesen nem nyugszanak bele a társulat önkényes rendeletébe és az ügyből kifolyólag konfliktust jelentettek be.

Ugyanílyen módon akarták a munkásságnak itelt visszamenőleges fizetéstöbbletet is kiszámítani, melyre vonatkozólag e döntéssel ellenkező körrendeletet is bocsátott ki az igazgatóság, melyet csakis a szakszervezetek erélyes állásfoglalására vontak vissza.

És mindez történik egy törvényszéki döntés félremagyarázása alapján, ami fényesen bizonyítja az ország egyik legnagyobb kapitalista vállalatának ember-telen gondolkodásmódját.

Sztrájk Câmpulungban

A Marmorosch Blank tulajdonát képező câmpulungi papírgyárban elképzelhetetlenül rossz munkafeltételek mellett dolgozott a munkásság, míg végre a folyó év márciusában szervezkedtek és így szövetségünk tagjaivá váltak.

A szervezkedés eredményeképpen május hóban egy memorandumban kérték helyzetüknek kollektív-szerződéssel kapcsolatos javítását. Az első kollektív-szerződésekük 15-20 százalékos fizetésjavítást eredményezett.

A lejárt kollektív-szerződést a november hó 28., 29. és 30-án tartott bértárgyaláson meghosszabbították a 8 órai munkaidő biztosításával. Az igazgatóságnak és a gyárban levő tisztviselőknél sehogy sem tetszett a munkásság szervezkedése, mert ezáltal öntudatra ébredtek.

Különösen bosszankodtak a gyári munkásság pénzén évük óta létező szövetkezetenek a munkásság kezére jutása miatt, ahol a tisztviselők rovására nagymérvű visszaéléseket fedezett föl a munkásság vezetősége.

Előbb Ionescu és azután Barbescu vezető szak-társakat bocsátották el, hogy ezáltal szétzüllesszék a szakszervezetet.

Az ellentéteket fokozta még az igazgatóságnak azon magatartása is, amikor egy, a munkaidő önkényes meghosszabbítása miatt panaszra ment munkás-küldöttiséget az irodából kiutasított. A végsőig elkeseredett munkásság ezen újabb inzultusra december 9-én sztrájkba lépett.

A sztrájk kitérőse után azonnal a helyszínére ment a szigoranca és a rendőrfőnök a csendőrparancsokkal, egy csoport csendőr és egy század rendőrrel együtt, mint mondták, vizsgálatot tartani. Amikor a bírónéval és veréssel való fenyegetéssel sem tudták a munkásságot munkába állítani, jegyzőkönyvileg a csoportelnökök mondták ki hibásnak a sztrájk kitérőesért.

A közben helyszínére érkezett munkügyi inspektor megalapította, hogy a sztrájk az igazgatóság kollektív-szerződés ellenes magatartása miatt tört ki.

Az inspektor megállapítása után a vármegyei prefekt a rendőrséggel együtt visszavonult a gyárból és megkezdődtek a békéltető tárgyalások. Két napi tárgyalás után az ügy a munkásság győzelmével befejeződött és a munkát december 13-án felvették.

Ezen alkalommal Mireuscu szaktárs vett részt úgy a békéltetőtárgyalásokon, valamint az ezután tartott gyűlésen, ahol ismertette a tárgyalások eredményét és rámutatott az összetartás szükségességére, mivel az igazgatóság nem fogja egykönnyen elfeledni a meglecseztetést.

A magunk részéről üdvözljük a câmpulungi szak-társakat szerencsés győzelmük alkalmából

Bérrdukciós törekvés az Oradea-mare-i vasöntőde és gépgyárban

December 9-én tartották a taggyűléseket a nagyváradi vasmunkások, amelyen Barcsa csoportelnök elvtárs elnökölt. Napirenden a Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár igazgatóságának az akkord és bérrdukciós törekvései szerepeltek. Papp főbizalmi szaktárs ismertette a bizalmittelületnek azon akcióját, amit a jogtalan redukció megakadályozására tett, majd a memorandumnak a masolatát olvassa fel, ami az igazgatósághoz lett benyújtva. Ezután Bruder szaktárs, a kolozsvári vasmunkás szövetség központi kiküldöttje szólal fel a kérdéshez, megvilágítja az ország vasmunkásainak a helyzetét és kifejté azt, hogy ez a támadás nem újszerű, mert amikor a konjunktúra rosszabbodik, a kapitalisták mindig megpróbálják a munkásság munkafeltételeit és béréit leszorítani. Helyesli a bizalmittelület akcióját és a jelenlevő munkásokat a legnagyobb összefogásra hívja fel. Kifejti, hogy ez az egyedüli helyes cselekedet, amivel ilyen helyzetből és igaztalan kapitalista támadásból győzelmesen ki lehet kerülni, az összetartás. Bruder szaktárs felszólalása után a jelenlevő 3 hatóság kiküldött közül egy Ionescu nevű komiszár Bruder szaktársat leigazoltatira, valamint Barcsa csoportelnök és Papp főbizalmi szaktársakat is. A jelenlevő munkástársak ez ellen tiltakoztak, mire a komiszár ur a gyűlésen felszólaló szaktársakat letartóztatással fenyegette meg. A szaktársaink látták azt, hogy minden felszólaló ki van tevé a hatósági igazoltatásnak, ezért a taggyűlést Barcsa szaktárs berekesztette. Munkástársaink a gyűlés színhelyéről a legnagyobb felháborodással távoztak el. Másnap dr. Böszörményi Emil elvtárs, a nagyváradi szocialista munkásság ügyésze révén tiltakoztak a prefektusnál az ilyen hatósági egyének törvénytelen tulpapjai ellen. Szövetségünk az esetet az illetékes miniszteriumban is bejelentette. A kapitalisták támadásainak közepette a városi szocialista vasmunkásságnak 3 hatóság kiküldött jelenlétében sincs megengedve a sorsa felől határozni, míg az ugynevezett „egységesek” minden-élőzetes engedély nélkül tarthatják gyűléseiket, mint ahogy a komiszár ur megjegyezte: „A Munkás-otthonban maguknak is szabad volna gyűlésezni!” Aki a nagyváradi helyzetet ismeri, az nem csodálkozik a megtörtént eseten.

Összetartó nagyváradi elvtársainkat semmiféle furfanggal és hatósági terrorral sem fogják megfélemlíteni és eltántorítani attól a szocialista eszmétől, ami már amúgy is mélyen bent van a munkásság lelkében.

Bérmozgalom Aninán

Az U. D. R. aninai igazgatóságához tartozó munkásság képviselői a december 11-én tartott kerületi konferencián elhatározták, hogy a február 1-én lejárt kollektív-szerződésüket fölmondják. Az új kollektív-szerződésben 30-35 százalékos bérijavítást és a túlóradíjaknak fölemelését kérik.

A december 12-én tartott nagygyűlésen úgy az aninai, valamint a steierlaki munkásság egyhangúlag tudomásul vette a kerületi konferenciának a kollektív-szerződés fölmondására vonatkozó határozatát.

Egyben határozati javaslatban kérték a rég húzódo munkás nyugdíjügyeknek országos egységes megoldását.

Határozati javaslatban helytelenítették a munkügyi miniszter által tervezett munkakamara törvény-tervezetet. Ugyiszintén határozatilag tiltakoztak a vármegyei prefektúra által önkényesen kiadott azon rendelet ellen, melyben ötnapi közmunka megváltása helyett fejenként 250 lei leadására kényszerítették a munkásságot.

A jól sikerült gyűléseken a bányamunkás szövetség részéről Buciumean elvtárs és a vasmunkás szövetség részéről György szaktárs szövetségi titkárok tartottak előadást a romániai munkásság általános helyzetéről.

Eredményes bérmozgalom a kolozsvári villamosműveknél

A kolozsvári városi villamosüzem és telepein dolgozó munkások kollektív-szerződése még 1920 szeptember 15-én lejárt. Az új kollektív-szerződés megkötését hosszú tárgyalások előzték meg, melynek főbb pontjai: A bérek tekintetében a gépezetek, gépapolók és fűtők 20 %-os béremelésben részesülnek, a hidegszamósi telepen dolgozó munkásoknak még ezen kívül 10%-os külön pótlék jár, tekintve, hogy ezek a munkástársak 35 kilométerre vannak a várostól. A szerelők 5-15%-ig, a lámpagyújtók 25%-os, a zsilipőrök, vonalőrök és éjjeli őrök 20%-os kéremelésben részesültek. A havi fizetést élvező gépezetek, gépapolók, fűtők stb. minden év végén egy havi duplafizetést fognak kapni. A gépezetek gépjavításoknál külön munkapótlékban fognak részesülni. — A bérrvizió három-három havonként fog megtörténni a piaci emelkedés szerint 1:1 arányban. A szabadság kérdésében is eredményes megegyezés jött létre. Egy évi munka után 1 hét, két év után 8 nap, 3 év után 12 nap, 5 év után 15 nap, 10 év után 20 fizetési munkanap jár. (A legutolsó kategóriába a munkások 45%-a belesik.) Ezen munkabér és az új szerződés 1926 szeptember hó 25-ig visszamenőlegesen érvényes és a szerződés egy évre lett megkötve.

A kollektív-szerződés többi elvi pontjai változtatlanul lettek egy évre megkötve.

Taggyűlés Tordán

A tordai vasmunkások december 9-én szép számban látogatott taggyűlést tartottak.

A taggyűlést Șerban elnök szaktárs nyitja meg. Az elnöki megnyitója után átadja a szót Téglás csoporttitkár szaktársnak, aki megteszi a vezetőség jelentését. Jelentésében rámutat azokra a nehézségekre, amelyek az utóbbi időben a munkaadók részéről jönnek.

A szövetség részéről Muntean szaktárs vett részt, aki úgy román, mint magyar nyelven foglalkozott a szervezkedés fontosságával. Majd rátér a Munkásotthon kérdésére is, beszédeben rámutat annak szükségességére.

Több szaktárs hozzászólása után a taggyűlés egyhangúlag úgy határozott, hogy a Munkásotthon megteremtéséhez minden egyes munkás 100 lejjelel hozzájárul. — A sürü konfliktusok tárgyában pedig utasította a vezetőséget, hogy minden szükséges intézkedést tegyen meg a munkásság védelme érdekében. — Șerban szaktárs elnök este 8 órakor a taggyűlést bezárta.

Nagy harc előtt a belga munkásság

A belga munkaadó szövetség központi vezetősége rendeleteileg utasította az összes munkaadókat, hogy a munkások fizetésemelési kérését utasítsák vissza. A megélhetés napról-napra nehezedik és így a munkaadók cinizmusa egyenesen provokálja a munkásságot.

A belga munkásság kész egységesen felvenni a küzdelmet a munkaadókkal szemben.

A belga országos szaktanács ezen ügyben egy röpiratot adott ki, melyben föl hívja a munkásság figyelmét erre a náluk példátlan, de nálunk megszokott provokációra és kéri, hogy legyenek kész a nagy harcra.

A belga vasmunkás szövetség központja határozatilag kimondotta, hogy a munkaadókkal személyesen fölveszi a harcot.

A munkásság az egész országban el van keseredve és a drágaság emelkedése arányában fizetésemelést kérnek.

Különféle közlemények

Figyelem, kolozsvári vasmunkások!

Ezton is figyelmeztetjük a helyicsoport összes tagjait, hogy rendes évi közgyűlésünket január hó 23-án (vasárnap) délelőtt pont 9 órai kezdettel tartjuk meg, amelyen minden vasmunkásnak megjelenni erkölcsi kötelessége. A tagsági könyvet hozzá mindenki magával.

A helyicsoport vezetősége.

Követendő példa. A kolozsvári vasmunkáscsoport, a jelenlegi nagy munkanélküliségre való tekintettel, a karácsonyi ünnepek előtt összes munkanélküli tagjainak a rendes munkanélküli segélyen kívül egy duplasegélyt utalt ki.

Kerülendő hely: Kolozsvár munkanélküliség miatt vasmunkások részére szigorúan kerülendő.

Tomacsek József esztergályos szakmát bitoló fajkulira kívánjuk felhívni a szervezett vasmunkásság figyelmét, aki a kolozsvári Energia-gyárban a múlt évi bérmozgalomban testvéraruló sztrájk-törő volt. Azóta sztrájk-törési érdemei miatt valóságos kegyurnak értezte magát ez a kontár, akit a tömegesen elrontott munkái miatt sem bocsátott el a testvérarúlast méltányló gyáros. A hatalmi hóbortban elbizakodott kegyenc legutóbb egy munkásnő tetlegességéről sem riadt vissza. Az eset miatt felháborodott munkástársai kezél közül alig tudott megszabadulni. Ezek után repülnie kellett a gyárból és hosszú orral elhagyni piszkos szereplése sziinterét. Szaktársaink különös figyelmébe ajánljuk ezt a szájhóst, hogy bárhol munkát vállalna, viselkedéséhez méltóan fogadják.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott ezennel köszönetet mondok a kolozsvári szervezett öntőmunkásoknak a nehéz helyzetemben való anyagi támogatásukért. — Cluj, 1926 december 20. — Jucanné.

Felhívás. Ezennel felhívjuk a szövetség összes csoportjainak vezetőségét, hogy a december havi elszámolásokat legkésőbb január hó 10-ig küldjék be, mivel a központi évi szárszámadásokat a fent jelzett időpontig le kell zárni.

Központi titkárság.

Kizárás. Preda Titus lakatos (központi száma 49337) alaptalan vádaskodásáért a tagok sorából kizárattott. Felhívjuk a szervezett munkások figyelmét erre a denuncians túlórahőre. **Vezetőség.**

Törlés. Bubla Gyula kovács, született Szászrégenben, tagsági könyvének központi száma 5006, a szervezett munkásság sorából törölve lett, mert a clujii Renner-börgyár rendes havi értekezleteiről figyelmeztetés után is hiányzott; valamint a járulékal pontos fizetésének megtagadásáért. Ezen templomjáró gyászvitéről és fajkuliról, akit a szervezett munkásság már több esetben kivételösen is jót tett, nem fogunk megfélekedezni. Ez úton is felhívjuk minden becsületes szervezett munkás figyelmét ezen alakra.

A clujii szervezőbizottság.

Nyugtázások. Az angol bányamunkások támogatására a következő összegek folytak be: Resicai csoport 10.000 lei, kolozsvári csoport 2500 lei, tordai üvegmunkások 2000 lei, vulkáni csoport 500 lei és az ujvári csoport 200 lei, összesen 17.000 lei. — A nadrági letartóztatásban volt szaktársak jogvédelmére a vulkáni csoport 500 lei, lupeni csoport 545 lei, petroseni csoport 325 lei, ujvári csoport 1000 lei és a nadrági pártszervezet 1000 leiti küldtek be.

Felölős szerkesztő: Bartalás Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Végipari Munkások Szövetsége
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca).